

Zuina (GGAig, 393.88), cf. al Nedjd *ez-Zuwein* (Hess, 89); sembla tractar-se d'un **Zûna* 'ornament, cinyell', manllevat del gr. ζώνη 'cinturó' que Dozy (*Suppl.* I, 656b) documenta a les Glosses de Habicht, d'on l'ar. antic *zaynat* 'ell adorna' ja a l'Alcorà (Penrice, 70) i *zuniya* 'adornament' (1001 N.: Dieterici, 64). En tot cas la -s- sonora de *Bosuna* prova que no ve de l'ar. *šwn* 'guardar'.

BOLA

Noms que deuen venir d'un malnom o sobrenom, amb un sentit general com 'el de les boles', 'el jugador de bola' etc. Pep *Bola* el meu informador de Polinyà de Xúquer (xxx, 68.21). Lo Fondo de *Bôla* pda. de Vinaròs (xxviii, 60.2). Font de *Bôles* te. Demús (xxxiii, 14.16). Cf. les locucions val. *donar de bola* i *a bola treta* (*AlcM*, c. d.). Canyada de *Bolilla* te. Llúria (xxx, 87.1).

En part el mot s'ha conservat en la forma mossàrab pura, amb l geminada: «Corral de la *Bôlla*, te. Castalla (xxxv, 142.23). O bé diferenciat: *Tossalet de Bôlla* te. Gata (xxxiii, 91.23). En part la forma mall.: *Ca la Bôlla* te. Marratxí (xl, 90.5), d'on secundàriament *Ca's Bôll* en el mateix terme. També en el Nord *El Clot d'en Bôla*, pda. d'Estoer, a la Coma d'Espirà. *Can Bolica* NL te. Sta. Fe del Penedès (1955), *Bolich* cognom a. 1518 (a Cabó, *Spill* de Castellbò, f° 29v). *El Boliquet* te. La Nucia (xxxv, 11.13). Dubtosos (potser terminació argòtica) *Font de la Bolemi* te. Talteüll (xxv, 165.16); *lo de Bolimi* te. Alacant (xxxvi, 101.13, 123.16).

Boladeres, V. Bolet

BOLARMINI, Cova del ~

Terme Portell de Morella (xxviii, 65.24), i variants indicades en *DECat* II, 67.43-55; perquè se n'extreu aquest mineral

Bolassell, V. Boldòs

La BOLBIERA

Partida te. Gósol (xxxviii, 86.18). La terminació *-iera*, tan insòlita en català, revela que aquí s'ha perdut una *-y-*: *volpiera*, segurament per *volpilhiera* oc. (cf. *volpilb* 'covard', *volp* 'guineu', format com lleon. *golpeller* (*DECH* v, 846b48), *bolpi* > *bolb-*, per l'acció combinada de la dilació i de l'etimologia popular *volva*, *volví* (cf. també *DECat* ix, 383b50 ss.).

BOLCADOR

'Lloc on el bestiar es rebolca' (els ases, els pocs etc.):

Basseta del bolkadó te. Benafigos (xxix, 96.22). *Els Bolcadors* pda. del te. d'Agres, propera al de Muro (xxxiv, 35.20, '12 × '48, xxiii, 145.2); una altra te. Relleu (xxxv, 147.13), i una en el Mòll de Morella (xxvii, 177.15). Variants formatives: *Els Blocassos* pda. te. Durro (V. de Boí) (xiii, 159). I la *nória Bocado* te. Torrent (xxx, 136.6), potser és també una formació mossàrab = cat. *bolcats*.

10

BOLDÍS

Dos poblets pallaresos, de la vall de Cardós: *Boldís Jussà* o d'Avall, i *Boldís Sobirà*, o d'Amunt, situats en una vall que desemboca per l'esq. a la gran ribera de Cardós, uns 4 k. al SE. de Lladorre (cap del municipi).

PRON. MOD.: *boldís de dabâl* i *boldís d'amón*; o bé, plegats: *boldizos*, 1920 (a Tírvia); *boldís* sense distingir, 1931 (Alcoletge); *buldís*, 1933 (Àreu); *boldís*, els dos, sense nom especial, o quan es vol distingir: *b. de damún* i *de dabâš*, 1934 (Tavascan); *boldís de dabâl* i *b. de damún* 1933 (Farrera); *boldizos: žuzá* i *subirá*, 1934 (Esterri de Cardós). Cf. el que ja vaig dir BDC xxiii, 323 (correg. *Boldissos* err. tip.).

DOC. ANT. 839: «Sta. Marie Cardosensis q. dicunt in Ribeira, *Buslis superiore* atque *subtere*, *Labroso* ---» [= *Lladrós*] (*Acta C.Sd.Urg.*, ed. Pujol, núms. 270, 271); 1120: *Boldis* (Valls Tab., *Priv. Pir.*, v. *d'Aneu*, p. 289). La forma amb *-sl-*, de molt, la més antiga, ha de ser l'originària.

S'explica naturalment el pas de *sl* a *ll* per assimilació, seguida de diferenciació en *ld* (com en *pillula* > *pildola* 'píndola' etc.). Llavors la terminació *-lis* entra a formar part d'un grup conegut de NLL pre-romans: *Arcalis* i *Mallolis* a la vall mateixa de la Noguera, *Beixalis* a Andorra, un altre *Arcalis* a Andorra, un coll de *Vislis* en doc. de 948 (Abadal, *P. i Rbg.* § 160, p. 367a14f), al damunt de Balestui i Peramea (o sigui uns 4 k. O. d'Arcalis); i cf. encara els en *-is* aplegats en *E. T. C.* II, 31.

ETIM. Com que estem en la zona més intensa de toponímia ibero-bascoide, i l'arrel de molts d'aqueixos noms en *-(l)is* també ho és, és versemblant que l'arrel d'aquest també ho sigui. Sembla retrobar-se en la inicial del llogaret *Buseu* agr. a Baén, cap als orígens d'un afl. esq. de la Noguera, que baixa paral·lel al de Baén, per damunt de Gerri: aquell es documenta com *Boisice* a. 817, *Buissece* 839, *Buissede* 849; en aquest la terminació s'interpreta planerament com evolució de la basca *-itze*, ço que acaba de refermar-nos en el terreny bascoide.

D'altra banda el nostre primer element *Bos-* el retrobem més clar encara, en el nom dels dos rius de l'alt Pallars-Rbg. *Bosia* afluents del Flamicell i de la Ribagorçana: que suposen (V. aqueix article) una base *BOS-ĒGIA*, formada amb la terminació hidronímica *-EGIA*, ben repetida i definida en els meus *Btr. z. Nfg.* 1973, 224-5, n. Com que no hi ha una distinció essencial entre *BOS-* i *BUS-* (cap, en el cas de *Buslis*, on la *u*